

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/358/2014
Identifikačné číslo spisu:	8709205189
Dátum vydania rozhodnutia:	27.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8709205189.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Edity Bakošovej a sudkyň JUDr. Evy Sakálovej a JUDr. Aleny Svetlovskej v právnej veci žalobcu Ing. L., bývajúceho v B., K., zastúpeného JUDr. Martou Dachovou, advokátkou v Poprade, Námestie sv. Egídia č. 95, proti žalovanému Spoločenstvu vlastníkov bytov Zdravie, so sídlom v Hornom Smokovci č. 46, Vysoké Tatry, zastúpenému JUDr. Jozefom Beňom, PhD., advokátom v Poprade, Námestie sv. Egídia č. 93, o 23.300,13 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 7 C 200/2009, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. februára 2014 sp. zn. 17 Co 56/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad (po tom, čo v poradí prvým rozsudkom zo 7. apríla 2009 č.k. 7 C 200/2009-64 na základe čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom zastavil konanie v časti týkajúcej sa sumy 18.844,98 Eur) v poradí tretím rozsudkom z 29. októbra 2012 č.k. 7 C 200/2009-252 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.391,15 Eur s 8,5% úrokom z omeškania od 29. júna 2009 do zaplatenia a tiež zaplatiť 8,5% úrok z omeškania zo sumy 18.844,98 Eur za obdobie od 18. marca 2009 do 29. júna 2009 do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšku (66,38 Eur - pozn. dovolacieho súdu) žalobu zamietol. Žalovanému uložil povinnosť v rovnakej lehote zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 4.230,34 Eur na účet právnej zástupkyne. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že účastníci 31. októbra 2007 uzatvorili kúpnu zmluvu, v zmysle ktorej mal žalovaný odpredať žalobcovi nebytové priestory popísané v čl. III. predmetnej zmluvy za kúpnu cenu 700.000,- Sk, dohodnutú v zmluve o budúcej zmluve z 25. júna 2007, ktorá bola uzavretá medzi žalovaným a spoločnosťou Energo Tatry s.r.o. ako budúcim kupujúcim. Žalobca kúpnu cenu zaplatil 4. júla 2007 osobným vkladom na účet žalovaného vo K. pobočka Z.. Žalovaný podal 31. októbra 2007 návrh na vklad vlastníctva na Správu katastra Z., avšak pre neodstránenie väd tohto návrhu konanie o

návahu na vklad vlastníctva bolo zastavené a kúpna zmluva sa stala neúčinná. Keďže k realizácii kúpy nebytových priestorov nedošlo, žalobca požaduje vrátenie kúpnej ceny 700.000,- Sk a správneho poplatku 66,38 Eur od žalovaného. Medzi účastníkmi zostala sporná otázka aktívnej legítimácie v tomto konaní, keď žalobca tvrdí, že sumu 700.000,- Sk zaplatil ako fyzická osoba, ktoré si na tento účel požičal od Bc. Z. a len chybou banky bola ako platiteľ uvedená právnická osoba, Energo Tatry, s.r.o. Žalovaný naopak tvrdí, že tieto finančné prostriedky boli na jeho účet poukázané právnickou osobou a to firmou Energo Tatry s.r.o. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že finančné prostriedky vložené na účet žalovaného 4. júla 2007 vo výške 700.000,- Sk patrili žalobcovi ako fyzickej osobe, ktoré si požičal od svedka S., pretože žalovaný okrem tvrdení, ktorými poukazuje na výpis zo svojho bankového účtu, kde je ako platiteľ uvedený Energo Tatry s.r.o., žiaden iný dôkaz v prospech svojho tvrdenia neprodukoval. Kúpnu zmluvu 31. októbra 2007 uzatvárali účastníci tohto konania, na jej základe k povoleniu vkladu vlastníckeho práva nedošlo, pričom je nesporné, že ide o absolútne neplatný právny úkon z dôvodu nesprávneho označenia subjektov kúpnej zmluvy, a nespôsobilosť subjektu označeného ako predávajúci, kúpnu zmluvu uzavrieť. Súd preto pri aplikácii ustanovenia § 457 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu a preto je povinný žalobcovi uplatnenú sumu vrátiť. S poukazom na ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka uložil žalovanému zaplatiť úrok z omeškania, pretože žalobca 17. marca 2009 oznámil číslo účtu, na ktoré žiadal poskytnuté finančné prostriedky vrátiť. Žalovaný bol od 18. marca 2009 do 29. júna 2009 v omeškaní so sumou 18.844,98 Eur, preto je povinný uhradiť úrok z omeškania z tejto sumy vo výške 8,5% a ďalší úrok vo výške 8,5% počnúc dňom 29. júna 2009 zo sumy 4.415,15 Eur do zaplatenia. Pokiaľ sa týka nároku žalobcu na náhradu škody za zaplatený správny poplatok, súd vychádzal z ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka s poukázaním na ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že v tejto časti nie je daná zodpovednosť za túto škodu žalovaným, preto v tejto časti žalobu žalobcu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 3 O.s.p., keď žalobca mal v konaní len nepatrný neúspech.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 13. februára 2014 sp. zn. 17 Co 56/2013 na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej, žalobe vyhovujúcej časti týkajúcej sa sumy 4.391,15 Eur a celého príslušenstva zmenil tak, že žalobu zamietol. V časti týkajúcej sa náhrady trov konania rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vychádzal zo zistenia, že medzi Spoločenstvom vlastníkov bytov Zdravie, Horný Smokovec č. 46 a spoločnosťou Energo Tatry s.r.o., Kopečná 305, Nová Lesná, bola 25. júna 2007 uzatvorená písomná zmluva o budúcej zmluve, na základe ktorej spoločnosť Energo Tatry s.r.o. mala v úmysle kúpiť nebytové priestory v bytovom dome Zdravie č. 46, identifikované v tejto zmluve. Spoločnosť Energo Tatry s.r.o. sa zaviazala zaplatiť 4. júla 2007 na účet predávajúceho sumu 700.000,- Sk. Spoločnosť Energo Tatry s.r.o. bola zapísaná v obchodnom registri so sídlom v Novej Lesnej, Kopečná č. 305, IČO: 31 727 930, a jediným spoločníkom tejto spoločnosti bol Ing. L., bytom B., ktorý bol zároveň aj jediným štatutárnym orgánom - konateľom tejto spoločnosti. Spoločnosť bola zapísaná do obchodného registra 20. mája 1996. Z potvrdenia K. Z. zo 4. júla 2007 vyplýva, že 4. júla 2007 Ing. L. osobne vložil na účet žalovaného v hotovosti finančnú čiastku 700.000,- Sk, čo potvrdila pracovníčka banky, ktorá uvedenú transakciu vykonávala a bola v konaní vypočítaná odvolacím súdom. Podľa výpisu z účtu žalovaného boli 4. júla 2007 vykonané v jeho prospech dva vklady, a to vo výške 700.000,- Sk od spoločnosti Energo Tatry s.r.o. s variabilným symbolom XXXXXXXXX, s konštantným symbolom XXX a vklad od Ing. L. s variabilným symbolom XX, konštantným symbolom XXX, vo výške 98.879,- Sk. Podľa svedeckej výpovede pracovníčky K., informácie na bližšiu identifikáciu účtu, variabilný symbol, ako aj názov spoločnosti, ktorý sa následne objavil na účte príjemcu sa vykonávali na základe zadania, resp. žiadosti klienta a predstavovali špecifikáciu tejto platby. Vkladané finančné prostriedky boli vždy prijímané od konkrétnej fyzickej osoby s občianskym preukazom, aj keď zastupovala právnickú osobu. Skutočnosť, že k týmto dvom transakciám došlo, mal žalobca vedomosť v deň vykonania transakcie, t.j. 4. júla 2007, kedy mu boli poskytnuté aj potvrdenia o vkladoch v hotovosti pri oboch transakciách, identifikáciu vkladov nerozporoval až do 22. júna 2010, kedy žiadal K. banku o prešetrenie týchto vkladov a informácie o poznámke pre vkladateľa. Pochybenie pracovníčky banky v súvislosti s realizáciou transakcie vo výške 700.000,- Sk a 98.879,- Sk v konaní nebolo preukázané. Odvolací súd konštatoval, že v čase vkladu finančných prostriedkov vo výške 700.000,- Sk na účet žalovaného 4. júla 2007 žalobca ako fyzická

osoba nemal dôvod uvedený obnos vkladat' v prospech žalovaného, pretože zmluva o budúcej zmluve svedčila len spoločnosti Energo Tatry, s.r.o., v mene ktorej jej konateľ poukázal na účet žalovaného sumu 700.000,- Sk, pričom platba bola riadne identifikovaná vo variabilnom symbole identifikačným číslom spoločnosti Energo Tatry, s.r.o. a identifikáciou vkladateľa na účte žalovaného a bližšiu identifikáciu platby vykonal v banke žalobca. Žalobca v konaní nepreukázal zámenu identifikácie tejto platby so sumou 98.879,- Sk bankou. Ani okolnosť, že spoločnosť Energo Tatry s.r.o. nemala dostatok finančných prostriedkov na úhradu sumy 700.000,- Sk, a že konateľ spoločnosti si uvedenú sumu ako fyzická osoba požičal (od Bc. S.) nič nemení na tom, že úhradu vkladu 700.000,- Sk v hotovosti vykonal spoločnosť Energo Tatry s.r.o. Až následne 31. októbra 2007 uzatvoril Ing. L. ako fyzická osoba so Spoločenstvom vlastníkov bytov kúpnu zmluvu o prevode vlastníckeho práva k nebytovým priestorom, kde pri úhrade kúpnej ceny bol odkaz na už vykonanú platbu 4. júla 2007 na účet Spoločenstva vlastníkov bytov Zdravie vo výške 700.000,- Sk v súvislosti s uzatvorenou zmluvou o budúcej zmluve z 25. júna 2007. K povoleniu vkladu tejto kúpnej zmluvy nedošlo, konanie o návrhu na vklad bolo Správou katastra Z. zastavené. Žalobca v konaní nepreukázal, že ako fyzická osoba a kupujúci z kúpnej zmluvy z 31. októbra 2007 má právo použiť finančné prostriedky uhradené spoločnosťou Energo Tatry s.r.o. na základe zmluvy o budúcej zmluve z 25. júna 2007 pre účely úhrady kúpnej ceny podľa kúpnej zmluvy z 31. októbra 2007, a teda nepreukázal, že v konaní je aktívne vecne legitimovaný na uplatnenie práva na vydanie časti tejto sumy v zostávajúcej výške 4.391,15 Eur. Odvolací súd vychádzal pri vyhodnocovaní dôkazov a posudzovaní skutkového stavu veci nielen z tvrdenia žalobcu a z jeho uplatneného nároku v žalobe, ale aj z dôkazov, ktoré boli vykonané pred prvostupňovým a odvolacím súdom, pričom dôkazné bremeno v tomto konaní bolo na strane žalobcu. Žalobca svoje tvrdenie o tom, že mu finančné prostriedky vložené na účet žalovaného vo výške 700.000,- Sk ako fyzickej osobe patria nepreukázal, a nepreukázal ani to, že došlo k pochybeniu banky pri vkladaní finančných prostriedkov na účet žalovaného. Nepreukázal ani to, na základe čoho v kúpnej zmluve z 31. októbra 2007, ktorú spísal sám žalobca, sa označil za kupujúceho ako fyzická osoba, a tiež to, na základe čoho považovali zmluvné strany kúpnu cenu uhradenú na základe zmluvy o budúcej zmluve vo výške 700.000,- Sk za kúpnu cenu uhradenú Ing. L. - fyzickou osobou, keď účastníkmi zmluvy o budúcej zmluve bola spoločnosť Energo Tatry s.r.o., a nie Ing. L. ako fyzická osoba a zmluva o budúcej zmluve predpokladala ako budúceho kupujúceho spoločnosť Energo Tatry s.r.o. S poukazom na ustanovenie § 451 ods. 1, 2, § 457 Občianskeho zákonníka odvolací súd konštatoval, že na základe neplatnej kúpnej zmluvy z 31. októbra 2007 žalobca - Ing. L. v prospech žalovaného neplnil, v tejto zmluve je odkaz na plnenie iného zmluvného subjektu z inej zmluvy, preto sa nemôže fyzická osoba - Ing. L. domáhať voči žalovanému plnenia z takto neplatnej kúpnej zmluvy, pretože sám žalovanému žiadne plnenie neposkytol. Žalovaný na úkor žalobcu nezískal bezdôvodné neobohatenie, preto žalobca nie je vecne aktívne legitimovaný na podanie tohto návrhu. Odvolací súd preto napadnutý výrok rozsudku súdu prvého stupňa zmenil a návrh zamietol. Výrok o trovách konania ako súvisiaci podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu do jeho zmeňujúceho výroku, podal dovolanie žalobca a s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1, § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. žiadal, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že odvolací súd vykonal neobvykle rozsiahle dokazovanie, a podľa jeho názoru nedospel k iným skutočnostiam ako tým, ktoré zistil súd prvého stupňa, ale tieto iba inak vyhodnotil, keď zamietol žalobu s odôvodnením, že žalobca nepreukázal, že ako fyzická osoba a kupujúci z kúpnej zmluvy z 31. októbra 2007 má právo použiť finančné prostriedky uhradené spoločnosťou Energo Tatry, s.r.o. a nepreukázal zámenu identifikácie platby so sumou 98.87 Sk (správne 98.879,- Sk - pozn. dovolacieho súdu) bankou, keď uveril tvrdeniu svedkyne K., ktorá ako pokladníčka K. pobočka Z. realizovala peňažné transakcie, o vykonanie ktorých žiadal žalobca. Žalovaný zastáva názor, že súd pochybil pri hodnotení tejto svedeckej výpovede, pretože pracovníčka banky mala žiadať, aby pri dvoch vkladoch na vkladovom lístku bolo označenie obchodného mena spoločnosti, v záujme ktorej je platba údajne realizovaná. Žalobca by mal možnosť všimnúť si, že pokyny na identifikáciu platby neboli spracované správne. Žalobca skutočnosť, že platba vo výške 700.000,- Sk bola identifikovaná ako platba právnickej osoby zistil až v súvislosti s doručením odvolania proti rozsudku. Až v tejto súvislosti, pod vplyvom získanej novej informácie navštívil príslušnú pobočku banky a reklamoval predmetné platby. Preto „omeškanie“ s reklamáciou spôsobu realizovaných

platieb nemožno pričítať na jeho ťarchu a nemožno mu pričítať ani nemožnosť preukázať pochybenie pracovníčky banky. Namietal nedostatok formálnej logiky odvolacieho súdu pri hodnotení platieb uskutočnených jednou osobou, keď jedna je vykonaná za právnickú osobu a jedna za fyzickú osobu. Za významné považuje svedectvo svedka S., ktorý preukázal výber peňažných prostriedkov zodpovedajúcich sume 700.000,- Sk zo svojich účtov a potvrdil ich odovzdanie žalobcovi ako fyzickej osobe, a nie konateľovi spoločnosti Energo Tatry, s.r.o., čomu nasvedčujú aj účtovné doklady (súvaha a výkaz ziskov a strát za účtovné obdobie roku 2007), z obsahu ktorých vyplynulo, že spoločnosť Energo Tatry, s.r.o. neprijala žiadnu pôžičku, či úver v pôvodne žalovanej výške. Poukázal tiež na to, že aj žalovaný peniaze vrátil žalobcovi na jeho účet, čo vyplýva z listu z 29. júna 2009 a z príkazu k úhrade z 26. júna 2009, ktorým bola žalobcovi vrátená suma 18.844,98 Eur. Skutočnosť, že sumu 700.000,- Sk zaplatil žalobca vyplýva aj zo znenia bodu 8.2. kúpnej zmluvy, kde sa uvádza, že na základe platnej zmluvy o budúcej zmluve podpísanej oboma stranami z 25. júna 2007 uhradil kupujúci kúpnu cenu 700.000,- Sk vkladom na účet S., č. účtu: XXXXXXXXXX/XXXX vo K., pobočka Z., dňa 4. júla 2007. Z tohto textu gramatickým výkladom, kedy ako kupujúci je označený žalobca, nie je možné inak vyhodnotiť tento odsek, ako tak, že platiteľom bol žalobca. Nestotožňuje sa ani so záverom odvolacieho súdu, ktorý na ťarchu žalobcu pripísal aj to, že kúpnu zmluvu vypracoval on, pretože zmluva bola doručená X. z titulu jeho pozície predsedu spoločenstva za účelom jej odsúhlasenia a žalovaný, kým nebol v konaní právne zastúpený, nespochybňoval aktívnu legitímáciu žalobcu v konaní. Za vadu odvolacieho konania považuje to, že odvolací súd nedospel k iným skutkovým zisteniam ako súd prvého stupňa, len ich inak vyhodnotil, pričom práve v tomto procese úvahy súdu vidí svojvôľu odvolacieho súdu, ktorá zjavne vytlačila formálnu logickú ľudskú úvahu. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti konštatuje, že v danom prípade je podané dovolanie možné odôvodniť s odkazom na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., teda že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pričom predmetná vada spočíva v porušení ustanovení o vykonaní dôkazných prostriedkov. Skutočnosti získané v dokazovaní sú účelovo, jednostranne vyhodnocované inak, ako to vyplýva z obsahu dôkazov resp. dôsledkov, ktoré mali spôsobiť, v dôsledku čoho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, čím je daný dôvod pre podanie dovolania upravený v § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Zároveň uplatňuje náhradu trov dovolacieho konania vo výške 322,02 Eur za dva úkony.

Žalovaný v písomnom vyjadrení navrhol dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietnuť. Uviedol, že právne otázky medzi účastníkmi sporné neboli a odlišný názor účastníka konania na výsledok vyhodnotenia vykonaných dôkazov nie je dovolacím dôvodom. Odvolací súd zopakoval a doplnil dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa a následne dospel k odlišným skutkovým zisteniam. V konaní bolo preukázané, že žalobca vkladal peňažné prostriedky na účet žalovaného ako konateľ spoločnosti. Rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne a jeho skutkové závery nie sú v rozpore so zásadami všeobecnej logiky ako tvrdí dovolateľ. Poukázal na svoju argumentáciu uvádzanú vo svojich predchádzajúcich podaniach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

Z ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p., dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

V prejednávanej veci dovolanie žalobcu smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej a preto je procesne prípustné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p., môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatorne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „§ 237 O.s.p.“), zaoberal sa najskôr dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Žalobca výslovne namietal, že odvolací súd nedospel k iným skutkovým zisteniam ako súd prvého stupňa, len inak vyhodnotil dôkazy vykonané v konaní a konanie na odvolacom súde tak bolo postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

K týmto dovolacím námietkam žalobcu je potrebné uviesť, že vyvodzovanie skutkových zistení z vykonaných dôkazov je výsledkom hodnotenia dôkazov, pričom samotné hodnotenie dôkazov nižšími súdmi nie je inou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Za takúto inú vadu konania sa spravidla považuje najmä porušenie ustanovení o dokazovaní, a to tým, že súd vôbec nezisťoval skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci aj napriek tomu, že boli tvrdené a na ich preukázanie boli navrhnuté dôkazy, porušenie ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, (napr. osoba, ktorá mala byť vypočutá ako svedok, bola vypočutá ako účastník konania, svedok nebol o svojich povinnostiach riadne poučený, dôkaz listinou bol vykonaný v rozpore s § 129 O.s.p. a pod.), nevykonanie dôkazu navrhnutého účastníkom na preukázanie rozhodujúcej skutočnosti, hoci súd následne dospel k záveru, že účastník neuniesol dôkazné bremeno, odklon odvolacieho súdu od skutkových záverov súdu prvého stupňa bez zopakovania dôkazov alebo doplnenia dokazovania, nesplnenie poučovacej povinnosti, zohľadnenie skutočnosti, ktorá z dokazovania nevyplynula, opomenutie rozhodnej skutočnosti, ktorá vyšla v konaní najavo a logický rozpor v hodnotení dôkazov (nemožno pritom vylúčiť, že v závislosti od konkrétnych okolností môže vyššie uvedený nesprávny procesný postup súdu nadobudnúť intenzitu vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., spočívajúcu v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom).

Inou vadou však nie je samotné hodnotenie dôkazov nižšími súdmi, keďže v dovolacom konaní nemožno toto hodnotenie preskúmať (porovnaj R 42/1993). Hodnotenie dôkazov totiž môže robiť len súd, ktorý ich vykonal. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dokazovania nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi. To znamená, že hodnotenie dôkazov, a teda ani skutkové zistenia ako jeho výsledok, z iných, než z vyššie uvedených dôvodov nemožno dovolaním

úspešne napadnúť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje takúto vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Z odôvodnenia jeho rozsudku vyplýva nielen argumentácia, na základe ktorej pristúpil k danému právnomu posúdeniu veci, ale tiež zdôvodnenie, prečo neprisvedčil právne kvalifikačnej úvahe súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré boli pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na to, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 237 O.s.p., § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejme z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní. Okrem toho platí zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, a preto nemôže byť predmetom posúdenia v rámci mimoriadneho opravného konania (porovnaj R 42/1993).

Pokiaľ žalobca namietal (mal na mysli) aj neúplnosť skutkových zistení odvolacieho súdu (bližšie však nekonkretizovaných), ani táto námietka nezakladá procesnú vadu konania, pretože k procesným právam účastníka nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý ním navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa účastník subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p., § 211 ods. 3 O.s.p.). Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na koncentračnú zásadu uplatňovanú v občianskom súdnom konaní a na poučenie, ktoré bolo poskytnuté obom účastníkom konania v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. na pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 29. októbra 2009.

Za spôsobilý dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. nemožno preto považovať nesúhlas dovolateľa s vyhodnotením dôkazov súdmi a dovolací súd sa námietkami dovolateľa týkajúcimi sa neúplnosti a nesprávnosti vyhodnotenia dokazovania odvolacím súdom nemohol zaoberať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR - „ďalej len ústavy“, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd - ďalej len „dohovor“) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého

spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Námietka žalobcu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, tak nebola dôvodná.

Žalobca v dovolaní namieta tiež nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v uplatnenom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z ustanovenia § 451 ods. 1, 2 a § 457 Občianskeho zákonníka.

Dovolateľ síce formálne namietol existenciu tohto dovolacieho dôvodu, obsahovo ale ničím nevysvetlil, aký omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav má na mysli, ktorý právny predpis nepoužil odvolací súd správne, alebo ktorý nesprávne interpretoval, alebo ktoré nesprávne závery vyvodil zo správnych skutkových záverov.

Dovolateľ musí v zmysle § 241 ods. 1 veta prvá O.s.p. v dovolaní popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje jeho opravný prostriedok, v akom rozsahu a z akých dôvodov sa toto rozhodnutie napáda, prípadne ktoré dôkazy by sa mali vykonať na preukázanie dôvodov dovolania a čoho sa dovolateľ domáhal. Dovolateľ vo svojom dovolaní namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, v dôvodoch však namieta „neobvykle rozsiahle dokazovanie“ a iné vyhodnotenie vykonaného dokazovania odvolacím súdom, z čoho vyvodzuje len všeobecne nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

Pre zákonu zodpovedajúce uplatnenie dovolacieho dôvodu nie je postačujúce, keď dovolateľ v dovolaní len označí niektorý z dovolacích dôvodov uvedených v § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. (napr. tým, že poukáže na označenie ustanovenia zákona alebo odcituje jeho text). Ustanoveniu § 241 ods. 1 O.s.p. zodpovedá a ním uloženú osobitnú náležitosť dovolania vyhovuje len také dovolanie, v ktorom sa konkrétne uvádza, z ktorých dôvodov sa napáda rozhodnutie odvolacieho súdu. Predpokladom toho je, že dovolateľ popíše (špecifikuje) okolnosti, z ktorých usudzuje, že určitý dovolací dôvod je daný, a že dostatočne konkrétne uvedie, v čom vidí nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak dovolateľ podáva dovolanie z dôvodu uvedeného v § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., nestačí len samotné poukázanie na označenie (alebo text) tohto zákonného ustanovenia; nevyhnutnou náležitosťou dovolania je v takomto prípade vymedzenie, ktorý právny záver a z akých dôvodov nepovažuje dovolateľ za správny (dovolateľ túto vadu konania vyvodzuje výlučne len z iného hodnotenia dôkazov, nenamieta, že súd nepoužil správny právny predpis alebo, že správny právny predpis nesprávne interpretoval). Pokiaľ v dovolaní chýba táto (osobitná) náležitosť, nie je (vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu uplatneným dovolacím dôvodom) vymedzený obsah prieskumnej činnosti dovolacieho súdu a rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním nie je možné preskúmať z hľadiska opodstatnenosti takto „uplatneného“ dovolacieho dôvodu. Žalobca, tým že v dovolaní neopísal okolnosti, z ktorých vyvodzuje nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom, sám znemožnil dovolaciemu súdu preskúmať správnosť rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska právneho posúdenia veci, na ktorom spočíva jeho rozhodnutie.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nie je daný - žalobca napadol zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nebol vydaný v konaní postihnutom procesnou vadou v zmysle § 237 ani § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Ďalší dovolací dôvod ale dovolateľ neuplatnil spôsobom, ktorý by zodpovedal § 241 ods. 1 a 2 písm. c/ O.s.p., preto sa dovolací súd nemohol zaoberať správnosťou dovolaním napadnutého rozhodnutia z hľadiska správnosti právneho posúdenia veci, na ktorom toto rozhodnutie spočíva. Najvyšší súd Slovenskej republiky neopodstatnene podané dovolanie

žalobcu preto zamietol podľa § 243b ods. 1 O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu napriek tomu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.